

Väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilaston menetelmäseloste

Kuukausittaiset tiedot väestön pääasiallisesta toiminnasta tuotetaan kaikille Suomessa kuukauden lopussa vakinaisesti asuville henkilöille. Tilaston perusjoukko on sama kuin väestön ennakkotilastossa. Tilaston lähdeaineistoina käytetään hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaaineistoja. Tämän kokeellisen tilaston tuotannossa käytetään kuuden eri rekisterin tai tietoaaineiston tietoja.

Käytetyt aineistot ovat:

- o Väestötietojärjestelmä (DVV)
- o tulorekisteri
- o työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) työnhakijarekisteri
- o Eläketurvakeskuksen YEL/MYEL-vakuutettujen rekisteri
- o KOSKI-tietovaranto opintotiedoista
- o VIRTAtietovaranto opintotiedoista

Keskeistä tilaston tuotannossa on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan.

Väestön pääasiallisen toiminta tuotetaan rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle pääasiallisen toiminnan luokka. Vaikka henkilö täyttäisi useamman eri pääasiallisen toiminnan luokan kriteerit, hän voi kuulua niistä vain yhteen. Päätelyjärjestys ratkaisee sen, mihin luokkaan henkilö kuuluu. Henkilöt sijoitetaan pääasiallisen toiminnan luokkiin määrätyssä järjestyksessä. Kukin henkilö sijoitetaan päätelyn edetessä ensimmäiseen mahdolliseen luokkaan, jonka kriteerit hän täyttää.

Kuukausittainen väestön pääasiallisen toiminnan päätely

Kuukausittaisen väestön pääasiallisen toiminnan päätely alkaa 0–14-vuotiaista, jotka päätellään henkilön iän perusteella 0–14-vuotiaiden luokkaan.

Tämän jälkeen päätellään työlliset, eli yrittäjät ja palkansaajat. Päätely tehdään tulorekisteristä palkanmaksukauden perusteella. Palkanmaksukausi on ajanjakso, jolta palkkaa maksetaan. Palkoiksi lasketaan seuraavat palkkojen tulolajit: palkka yhteissumma (101), aikapalkka (201), provisiopalkka (220), urakkapalkka (227) sekä sijaismaksajan maksamat palkat.

Yrittäjiksi päätellään ne YEL- tai MYEL-vakuutetut (18–68-vuotiaat) henkilöt, jotka ovat maksaneet itselleen palkkaa kuun aikana yli 0 euroa ja joilla on tulorekisterissä palkanmaksukausi voimassa kuun viimeisellä viikolla. Lisäksi yrittäjiksi päätellään starttirahaa kuun lopussa saaneet yli 17-vuotiaat.

Yrittäjien jälkeen päätellään palkansaajat. Ensimmäiseksi päätellään palkansaajiksi TYEL-vakuutetut (17-68-vuotiaat) henkilöt, jotka ovat saaneet palkkaa kuun aikana yli 0 euroa ja joilla palkanmaksukausi on voimassa kuun viimeisellä viikolla. Seuraavaksi päätellään palkansaajiksi myös kuun viimeisenä päivänä palkkatuetussa työssä olevat yli 17-vuotiaat. Lopuksi päätellään palkansaajiksi myös kaikki yli 14-vuotiaat henkilöt, joiden palkanmaksukausi on voimassa kuun lopussa.

Seuraavaksi päätellään työttömiksi kaikki 17-67-vuotiaat henkilöt, jotka ovat työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisterin mukaan työttömiä kuun viimeisenä päivänä. Työttömiksi lukeutuvat sekä TE-toimistoihin rekisteröityneet työttömät työnhakijat että kokoaikaisesti lomautetut. Tämän jälkeen päätellään työttömiksi myös muut 17-67-vuotiaat henkilöt, jotka ovat saaneet työttömyysetuuksia niin, että työttömyysetuuksien ansaintajakso on voimassa kuun viimeisenä päivänä. Näitä henkilöitä ovat työvoimapolitiittisissa aktiivipalveluissa, kuten omaehtoisessa opiskelussa tai kuntouttavassa työtoiminnassa, olevat.

Työttömien jälkeen päätellään opiskelijat ja koululaiset. Opiskelijoiksi päätellään ensin henkilöt, jotka ovat saaneet tulorekisterin mukaan opintorahaa kuun viimeisenä päivänä (ansaintajakso voimassa). Sen jälkeen päätellään opiskelijoiksi työnhakijarekisterin mukaan työvoimakoulutuksessa kuun viimeisenä päivänä olleet, jotka eivät tulleet päätellyiksi työttömiksi työttömyysetuuden perusteella. Seuraavaksi opiskelijoiksi ja koululaisiksi päätellään KOSKI-tietovarannosta peruskoulun 9. ja 10-luokkaa käyvät sekä toisen asteen opiskelijat. Tämän jälkeen opiskelijoiksi päätellään VIRTAtietovarannosta henkilöt, joilla on aktiivinen opiskeluoikeus korkeakoulussa. Lopuksi lisätään vielä kaikki jäljellä olevat iältään 15-17-vuotiaat sillä oletuksella, että he ovat oppivelvollisia.

Opiskelijoiden ja koululaisten jälkeen päätellään eläkeläiset. Eläkeläiseksi päätellään henkilöt, joilla on ollut jonkin eläkkeen ansaintajakso voimassa kuukauden viimeisenä päivänä.

Varusmiehet- ja siviilipalvelusmiehet päätellään eläkeläisten jälkeen. Tähän ryhmään kuuluvat henkilöt, jotka ovat saaneet päivärahaa asevelvolliselle, reserviläiselle, pelastusopiston koulutettavalle tai siviilipalveluvelvolliselle, ansaintajakson ollessa voimassa kuun viimeisenä päivänä.

Ennen muiden työvoiman ulkopuolella olevien päättelyä päätellään vielä yrittäjiksi ne yli 17-vuotiaat henkilöt, jotka olivat Eläketurvakeskuksen rekisterin mukaan YEL/MYEL-vakuutettuja edellisenä vuonna. Rekisteriaineistojen puutteiden vuoksi yrittäjistä jää puuttumaan ne uudet yrittäjät, jotka eivät maksa itselleen palkkaa. Lisäksi jää uupumaan kaikki ne yrittäjät, jotka eivät ole vakuuttaneet toimintaansa (esim. tilanteessa, jossa henkilö ei ole iän puolesta vakuuttamisvelvollinen).

Jäljelle jäävä muiden työvoiman ulkopuolisten ryhmä koostuu niistä henkilöistä, jotka eivät luokittuneet mihinkään muihin pääasiallisen toiminnan luokkiin. Tässä ryhmässä

voi olla esimerkiksi pienten lasten vanhempia, opiskelijoita tai muuna ajankohtana työtä tehneitä. Lisäksi tässä ryhmässä voi olla maasta pois muuttaneita henkilöitä.

Alla olevassa taulukossa on kuukausittaisen väestön pääasiallisen toiminnan päättelyn ehdot päättelyjärjestyksen mukaisesti marraskuussa 2023.

Taulukko. Väestön pääasiallisen toiminnan päättelyn ehdot 2023M11

Pääasiallisen toiminnan päättelyn ehto	Pääasiallisen toiminnan luokka	Lukumäärä
Alle 15-vuotias	0–14-vuotiaat	833 217
Yrittäjäpalkkaa saavat, YEL/MYEL-vakuutetut (tulorekisteri)	Työlliset	91 836
Starttirahaa saavat (TEM)	Työlliset	7 437
Palkansaajat, TYEL-vakuutetut (tulorekisteri)	Työlliset	2 166 459
Palkkatuetussa työssä olevat (TEM)	Työlliset	15 022
Muut palkansaajat (tulorekisteri)	Työlliset	47 045
Työtön työnhakija (TEM)	Työttömät	237 390
Työttömyysetuuksia saavat (tulorekisteri)	Työttömät	55 240
Opintorahaa saavat (tulorekisteri)	Opiskelijat ja koululaiset	135 442
Työvoimakoulutuksessa kuun lopussa (TEM)	Opiskelijat ja koululaiset	2 331
Peruskoulun 9. ja 10-luokkaa käyvät ja toisen asteen opiskelijat (KOSKI-tietovaranto)	Opiskelijat ja koululaiset	190 830
Korkeakoulussa opiskelevat (VIRTA-tietovaranto)	Opiskelijat ja koululaiset	53 406
15-17-vuotiaat (oppivelvollisuusikä)	Opiskelijat ja koululaiset	7 521
Eläkettä saavat (tulorekisteri)	Eläkeläiset	1 427 451
Asevelvollisten päivärahaa saavat (tulorekisteri)	Varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet	10 300
Edellisenä vuonna YEL/MYEL-vakuutetut (ETK)	Työlliset	116 186
Loput päätellään muiksi työvoiman ulkopuolella oleviksi	Muut työvoiman ulkopuolella olevat	207 056
Yhteensä		5 604 169

Toimiala ja työnantajasektori

Väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilastossa julkaistaan työllisille toimiala kirjaintasolla. Toimiala tuotetaan työssäkäyntitilaston tietojen perusteella. Väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilaston toimialatiedot ovat ennakkollisia siihen asti, kunnes työssäkäyntitilaston kyseisen tilastovuoden toimialatiedot valmistuvat. Ennakolliset luvut päivittyvät aina välillä sitä ennen. Työssäkäyntitilaston toimialatiedot julkaistaan vuoden viiveellä.

Työssäkäyntitilastossa työllisille tuotetaan toimiala ensisijaisesti työ- tai yrittäjäsuhteen toimipaikan perusteella. Etenkin yrittäjien toimialan määrittämisessä käytetään myös yritystason tietoja. Toimipaikkojen ja yritysten toimialat saadaan pääasiassa Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Työllisten toimipaikat kerätään työssäkäyntitilastossa monitoimipaikkaisille yrityksille ja paikallishallinnon yksiköille suunnatuilla suorilla tiedonkeruilla sekä tulorekisteristä.

Koska työssäkäyntitilaston toimialatiedot valmistuvat vuoden viiveellä, väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilaston uusimmat toimialatiedot perustuvat pitkälti edellisen vuoden tietoihin ja osalle työllisistä toimiala joudutaan estimoimaan. Ennakollisten ja lopullisten tietojen välillä ei ole kuitenkaan havaittu suurta eroa. Eniten lopullisista tiedoista poikkeaa toimialaltaan tuntemattomiksi jäävien työllisten määrä. Siihen joukkoon kuuluu lähinnä yrittäjiä ja kunnilla työskenteleviä palkansaajia, minkä johdosta ennakkollisissa luvuissa voi olla vajetta toimialoilla, joilla työskentelee paljon yrittäjiä tai on kuntien toimintaa.

Työllisten työnantajasektoritiedot tuotetaan väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilastossa työllisen Y-tunnuksen perusteella. Y-tunnuksen mukainen työnantajasektoritieto saadaan Tilastokeskuksen yritysrekisteristä.